

Minister fandt Anledning til at anslaa saa overmaade velvillige Strengte overfor de Udtalelser, der fremkom fra Venstres Ordfører (H. P. Hanssen [Nørremølle]), for det forekommer mig, at Venstres Ordfører ogsaa meget stærkt hævdede, at der ikke kunde være nogen som helst Tvivl om Sogmenighedernes Ejendomsret til disse Jorder, og udtalte, at han, selv om han personlig mente, det ikke var saa bydende nødvendigt at faa denne Ret paa ny fastslaaet i Loven, dog af andre Grunde mente, at man ikke kunde give Afkald paa at faa den fastslaaet paa ny her, og det betonedede det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) paa ny overfor de Udtalelser, den højtærede Minister havde fremsat. Vi finder det beklageligt, at dette store Strids-spørgsmaal i saa skarp en Form nu kastes ind i Debatten paa et Tidspunkt, da den højtærede Minister har foreslaaet at ned-sætte et Udvalg, der skal undersøge Forholdet mellem Stat og Folkekirke. Jeg kan ikke se, at der virkelig var nogen tvingende Nødvendighed for at gøre det. Hvis man endvidere vil paaberaabe sig, at de sociale, de landbrugsøkonomiske Forhold nødvendig-gjorde dette Lovforslag, forekommer det mig, at de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen fremsatte, var det bedste Vidnesbyrd imod, at en saadan Lov virkelig i Øjeblikket skulde være absolut paakrævet. Thi det ærede Medlem indrømmede jo, at i Øjeblikket var der megen Jord til Raadighed, og det kan der jo heller ikke være Tvivl om efter de Oplysninger, man fra forskellige Sider har kunnet give her i Dag.

Jeg skal slutte mine Bemærkninger med disse Udtalelser, idet vi jo i alle Tilfælde maa forbeholde os en meget grundig Under-søgelse af dette Lovforslag i det kommende Udvalg.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Axel Møller har Ordet for en kort Bemærkning.

Axel Møller: Som Medlem af det tidligere kirkelige Udvalg vil jeg gerne have Lov til at sige, at det var med fuld-kommen velberaad Hu, man den Gang i Indførelsesloven for Sønderjylland indsatte Bestemmelsen om, at Ejendomsforholdene aldeles ikke berøres af denne Lovgivning, og den Bestemmelse er paa ingen Maade overflødig, absolut ikke. Det er ganske forkert, hvad der i den Henseende er fremsat fra anden Side. Som Resultat af den Debat, der her har været ført, maa jeg maaske

have Lov til at fastslaa som min Opfattelse, at de sønderjydske Menigheder utvivlsomt var Ejere af Præstegaardsjorderne i Sønderjylland før Genforeningen, og at heri er der ikke sket nogen Forandring ved Genforeningen, tværtimod har Loven om Indførelsen af den danske Kirkelovgivning i Sønderjylland Nr. 283 af 30. Juni 1922 § 2 udtrykkelig anerkendt, at disse Jorder ejes af Præsteembederne, og heraf draget den klart udtalte Slutning, at Husmandsloven af 4. Oktober 1919 ikke uden Lempelser kan bringes til Anvendelse som Følge af, at Ejendomsretten ligger dér. Hvad disse Lempelser er, skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Den, som har størst Betydning, er, at de frivillige Overenskomster skal danne Grundlaget for den senere Beregning af de periodiske Afgifter. Lovforslaget staar ganske i Modsætning til, hvad der udtales klart i Loven af 1922, idet det stryger alle disse Lempelser, som Loven af 1922 siger følger af Ejendomsforholdet, og indfører pure og blankt Loven af 1919. Men dette kan man ikke gøre, thi det vilde være i Strid med Menighedernes Ejendomsret. Og det hjælper ikke det allermindste, at man møder og siger: Ja, men det er ikke Hensigten at krænke deres Ejendomsret, naar man dog i Gerningen gør det. Jeg vil gerne henlede Opmærksomheden paa, at Menighedsraadene kan jo ifølge udtrykkelig Bestemmelse herom i forskellige Love optræde som Menighedens Repræsentant i retslige Spørgsmaal og ogsaa i Retten. Vi vilde vel nødigt se, at dette Spørgsmaal skulde blive henvist til Rettergang, men jeg tror ikke, at Menighedsraadene i Sønderjylland vilde vige tilbage derfor. Jeg vil imidlertid udtale Haab om, at det maa lykkes ved gensidig Imødekommenhed ad frivillig Vej at naa en Ordning, som alle kan være tilfredse med.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Martin Hansen har Ordet for en kort Bemærkning.

Martin Hansen: Jeg vil i Anledning af de Udtalelser, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller fremsatte, have Lov til at fremsætte et Par Bemærkninger. Jeg maa mene, at dette Lovforslag ikke afgør, hvem hverken Kapitalen eller Kirkegodset tilhører, idet man ved Præstelønningsloven har fastslaaet, at det Beløb, der er udover, hvad Nettoindtægten er overfor Hjemmeudgiften, skal indbetales i Stiftsmidlerne, i Lønningsfonden, for det første 1 000 Kr.'s Vedkommende med 50 pCt., som saa senere aftager.